ئۆفسانەی "خۆباتی ڕزگاریخوازی نەتەوەیی" و ئاسۆی بەرژوەوەندی ناسیۆنالیزمی چەپ-2-.. سابیر .م

بەشی دووەم:

پارادایمی دابەشکردنی شەش بە دوو قۆناغ : وەک ئۆفسانەیەکی ناسیۆنالیستی و پایەی سەرەکی فکری پارتە ماویەکانی نیپاک !

بنەمای مێژوویی ئەم پارادیمە ئۆگەتۆیە بە چەپی ناسیۆنالیستی و هێزە ناسیۆنالیستەکانی ڕوسیای قەیسەری لە کاتی خۆیدا و لەسەردەمی خۆباتی بەشەفیکەکاندا.
ئەم مەیلە فکری و سیاسیە وەک بەرەیەکی (دژە شەش) دژایەتیکی سەرسەختیان بە باسکانی لینین و بەشەفیکە هاوەکانی نیشاندا ، ئەوان پێیان وابوو کە قۆناغی گەشەی سەرمایەداری لە ڕوسیا هێشتا گونجاو نیە بۆ شەشی سۆسیالیستی ، بەڵکە قۆناغەکە شەشی بەرژوا – دیمۆکراسیانە ئۆخوازێت .

هەر لە درێژەی ئەم سیاسەتەدا ، بەچوونەکانیان سەبارەت بە مەسەلەی (مافی چارەی خۆنووسینی میللەتان)بوو جارێ بوو، وە پێیان وابوو، کە ئەم مەسەلەی نەتەوایەتیە پێوەندی بە خۆباتی چینایەتیەوە نیە و، پێویستە بەرژوازی نیشتمانی ڕابەرایەتی بکات ، وە نابێت ببەستێتەوە بە ڕابەرایەتی کۆمۆنیستی کرێکاران و جوتیارانی چەوساوەو شەشی سۆسیالیستیەوە .

لینین وپارتی بەشەفیکی کە ئەو ڕابەرایەتی ئەکرد بە پێچەوانەی ئەم بەچوونە خۆباتیان ئەکرد ، وە پێیان وابوو کە بەدەستهێنانی ئەو مافە دیمۆکراتیکانە وە لەوانە (مافی چارەی خۆنووسینی میللەتان) لە ژێر ڕابەرایەتی کرێکاران و جوتیارانی هێزار توانای بەدەستهێنان و بەئەنجام گەیاندنیان هەیە، وە ئەم خۆباتەش وابەستەیە بە مافی چارەنووسی پڕۆلیتاریا و چەوساوەکانەوە، نەک بەرژوازی میللیەوە، هەربۆیە ئامانجی سەرەکی لینین و پارتی بەشەفیکی ، پێکهێنانی بزووتنەوەیکی [illegible] و نەک

پێکهێنانی بزووتنەوەیەکی ناسیۆنالیستی تەنها بۆ بەرژەوەندی بۆرژوا خۆماڵیەکان و بەناو بزووتنەوە “ڕزگاری نیشتمانیەکان ” .

قۆناغی گەشەی ئەم مەیلە ناسیۆنال – ڕیفۆرمیستیە لەناو بەلشەفیکەکاندا ، بەوە گەیشت کە ستالین لە کتێبی (بنەماکانی لێنینزمدا) (١) ، تەواوی تێزەکانی کۆنگرەی دووەمی ئەنتەرناسیۆناڵ و باسەکانی لێنینی شێواند و بەلاڕێدا برد ، کە لە ” تێزەکانی کۆنگرەی دووەمی ئەنتەرناسیۆناڵی کۆمۆنیست” لە 5ی حوزەیرانی ساڵی 1920 بڕیاریان لەسەر درابوو، بەتایبەت ڕەشنووسی سەرەتایی تێزەکان سەبارەت بە پرسی نەتەوەیی وپرسە کۆلۆنیالیەکان(٢) وە بەو جۆرە هەوڵی ئەوەیدا کە بگەڕێتەوە سەر بنەمای پارادایمی دابەشکردنی شۆڕش بە دوو قۆناغ و لەو کتێبەدا پێداگری لەسەر پێشکەوتخوازی و ڕابەرایەتی بۆرژوازی نیشتمانی ئەکات ، پشتیوانی لە سیاسەتی ناسیۆنالیستانەو کۆنەپەرستانەی ئاغا و شێخ و سەرۆک عەشیرەتەکان و ئەفسەرە سەربازیە بەکرێگیراوەکانی کردو کۆمەکی هەمەلایەنەی کردن .

سەرەتاکانی جموجۆڵی سیاسی خۆیان وەک چەپێکی ناسیۆنالیست، کە باوەڕیان بە خەباتی چەکدارانەی جوتیارانی لادێکان هەبووە، وە ڕۆڵی سەربەخۆییانەی پڕۆلیتاریای شارەکانیان بەهەند وەرنەگرتوەو ڕەتکردۆتەوە، دوابەدوای سەرهەڵدانی قۆناغێکی تازەی ڕاگوزەری چوونە ناو خەباتی چینایەتی پڕۆلیتاریا لە هندستان و ناوچەکە لە دوای ساڵەکانی ١٩٣٠ بەدواوە دەستپێکردووە، وە بزووتنەوەی چەکداری (خەباتی ڕزگاری نیشتمانی) گەلانیان، بە بنەمایەکی فکری بنەڕەتی خۆیان زانیوە .

بێگومان کارکردی تێزەکان و بۆچوونەکانی کۆنگرەی باکۆی گەلانی ڕۆژهەڵات لە ساڵی 1921 بەسەرۆکایەتی گریگۆف زینۆفیف، کاریگەریەکی گەورەیان هەبووە لەسەر سەرهەڵدانی ماویزم و بزووتنەوە سیاسیەکانی تریش لەو ناوچانەدا وە پشتیوانی بزووتنەوەی(تورکیای لاو – ترکیا الفتاة) و صن یات صن و پارتی میللی لە چین بکەن، بەتایبەت دوای ئەوەی کە خودی گریگۆق زینۆفیف(٣) شعاری (کرێکارانی جیهان یەکبگرن)، گۆڕی بۆ شعاری (کرێکارانی جیهان و گەلانی چەوساوە یەکبگرن) (٤)، وە بەم شێویە بناغەی چیانیەتیەکەی شێواند.

بەم جۆرە ڕەوتی پشتیوانی لە بۆرژوا – کۆمبرادۆرەکان و سەرۆک خێڵ و پیاوانی ئاینی و ئەفسەرە بەکرێگیراوەکان هەرچی زیاتر بەهێزتر بوو، لە ژێر ناوی (بەلشەفیزم) وە سوود وەرگرتن لە هەژموونی شۆڕشی ئۆکتۆبەر لە جیهاندا .

دواتر بیروبۆچوونەکانی ماوتسی تۆنگ لە دوای ساڵەکانی 1948 بەدواوە گوزمەکی بەهێزیاندا بەم هێوتە ناسیۆنال چەپی شێشی (بەرژوا – دیمۆکراسیە)دا، گوایە شێشی نیپاڵ شێشەکی لەکاڵی نەتەوایەتیە و بەرژوازی نیشتمانی نیپاڵ پشکۆتوخوازەو شێشگێڕ، ئاوێشتەی لە خۆیدا درێژەی هەمان سیاسەتی ناسیۆنال-ڕیفۆرمیستانەی کۆنگرەی باکووو جهان بینی سیاسەتی ستالین بوو لە بارەی
(سۆسیالیزم لە یەک وڵات) دا ، کە بوون بە پێشینەیەکی فکری و سیاسی بۆ پارتی میللی کۆمۆنتانگ (٥) لە ساڵی 1923- تا ساڵی 1927

لەدوای شێشی جیهانی یەکەمەوە سەرمایەی جیهانی چەتە قۆناغەکی مێژوویی نوێوە ، ئاوێش قۆناغی ئیمپریالیزمەو وە تەواوی پەیوەندیەکانی بەرهەمهێنانی لە جیهاندا بەشێوەیەک گەیوە کە لەگەڵ خودی کێشەکەی سەرمایەی جیهاندا یەکبگرنەوەو بگونجێن.
ئەم قۆناغە نوێیە و هێزمووندی سەرمایەی جیهانی ، بوو بە تەوەرەی بنەڕەتی دابەشبوونی کۆمەڵگا بەسەر دوو چینی پڕۆلیتاریا و چەوساوەکان لەلایەکەوەو سەرمایەداران و نێکەرانی بەرژوا خۆماڵیەکانیش لەلاکەی تریەوە، ئەم وەزای مانەوەی هەر جۆرە دواکەوتویی و پاشماوەی کۆنی فیودالی و خێڵەکی لە وڵاتانی وەک ئاسیاو ئافریقاو ئەمریکای لاتینی.
لە سەر بنەمای ئەم گەشانکاریە ڕیشەییەی کۆمەڵگا و پەیوەندیەکانی بەرهەمهێنان، ناتوانرێت ئاو قۆناغە لەو وڵاتاندا ، بە قۆناغی شێشی (بەرژوا – دیمۆکراسی) و پشکۆتوخوازی بەرژوازی میللی لە قۆناغم بدرێت، بەڵکە زۆر بە ڕاشنی و ڕاشکاوانە قۆناغەکە پێداویستی شێشەکی سۆسیالیستی ئاخوازێت، و هەرچی زیاتر بەرژەوەندی سەرەک خەڵک و عەشیرەت و بەرژوا- کۆمبرادۆرەکان وەک پاشکۆ و بەکرێگیراوەک بۆ سەرمایەی جیهانیەوە بەستەوە، وە لە ناو کۆمپانیا مانۆپۆڵیە فرە نەتەوەییەکاندا پشکی تایبەتی خۆیان هەیە .
ئەم گەشانکاریانە بوونەتە ڕاستیەکی بەرچاو وزیندو، کە هیچ کەسێکی بەرژوا – کۆمبرادۆرو وردەبەرژوا پاشکۆکانیان لەم وڵاتانە توانای ئاویان نەماوە حاشایان لێبکەن و بەدرۆیان بخاتەوە .

لە درێژەی ئەو هەڵومەرجە سیاسی و چینایەتیەی کە لە نیپاڵ درێژەیان هەیە، ناڕەزایەتیە جەماوەریەکانی چینە چەوساوەکان و قوتابیان و تەکۆشەرانێک خەباتی خۆیان دژ بە ژمی پاشایەتی بنەماڵەی Dynasty Rana درێژە پێداو، لە ساڵی 1949 بە دواوە قۆناغێکی تازەی خەباتی پارتە ماویەکان لە نیپاڵ دەستی پێکردوە .

درێژەی هەیە ...

سابیر. م
13.10.2025

پەراوێزەکان :

(١) أسس اللينينية ، ستالين .ل.٧٤ چەند وانەیەک لە زانکۆی سفردلۆف لە مۆسکۆ 1924 بە زمانی عەرەبی

(٢) تێزەکانی کۆنگرەی دووەمی ئینتەرناسیونالی کۆمۆنیست ، شنووسی سەرەتایی تێزەکان سەبارەت بە پرسی نەتەوەیی وپرسە کۆلۆنیالیەکان(5 حوزەیرانی 1920)

المؤتمرات العالمية الأربعة الأولى للأممية الشيوعية – الكتاب كاملاً :

[□□□□□□ – □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□](https://revsoc.me/marxism/30606/31728)

(٣) /https://revsoc.me/marxism/30606/31728

(٤) سایتی الأخبار ، www.al-akhbar.com

https://www.al-akhbar.com/Opinion/350548/-%D9%8A%D8%A7-%D8%B9%D9%85%D8%A7%D9%84-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%A7%D9%84%D9%85-%D9%88%D8%B4%D8%B9%D9%88%D8%A8%D9%87-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%B6%D8%B7%D9%87%D8%AF%D8%A9–%D8%A7%D8%AA%D8%AD%D8%AF%D9%88%D8%A7

(٥) کۆمینتانـــ